

Kunnat voisivat tehostaa yhteistyötään lasten ja nuorten hyväksi

Kuuma ++ -kuntien lasten ja nuorten hyvinvoinnin nykytila voisi alalla työskentelevien mukaan olla huomattavasti parempi. Eri toimialoilla on vaikutusmahdollisuuksia olemassa. Ongelmana on kuitenkin se, että nuorta koskeva tieto ei siirry nuorten parissa työskenteleviltä toimijoilta toiselle. Ongelman ratkaisu vaatii resurssien oikeaa kohdentamista ja yhteistyön tiivistämistä.

Keski-Uudenmaan kunnissa, joita ovat *Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula, Hyvinkää ja Vihti*, on kova halu kehittää nuorisotyötä. Yhteistyön edistämisen työkaluksi nuorisotoimista on tehty jo kaksi tutkimusta. Vuonna 2008 toteutettiin kolmas, lapsi- ja nuorisopolitiikan nykytilan selvitys. Tutkimukset on toteuttanut Innolink Research Oy.

Aineisto viimeisimpään tutkimukseen kerättiin lokamarraskuussa 2008. Kuntien, valtion, kolmannen sektorin ja järjestöjen edustajat (kuva 1) antoivat yhteensä 594 vastausta ja vastausprosentti oli 59. Suurin osa vastaajista työskentelee alle 16-vuotiaiden kanssa.

Tiedon siirtyminen takkuaa

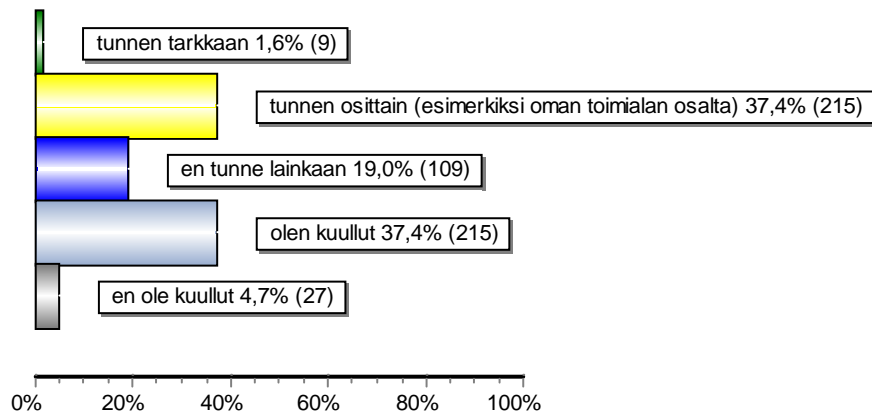
Kyselyyn vastanneiden tahojen edustajilla on tietoa lasten, nuorten ja perheiden tilasta, mutta tiedot eivät siirry nuoren siirtyessä asteelta toiselle elämässään. Yksiköt eivät tee riittävästi yhteistyötä keskenään. Yhteistyön tiivistämiseksi tulisi siihen löytää oikeat työkalut.

– Tutkimus paljasti, että asioita on pielessä, mutta mahdollisuus vaikuttaa on silti olemassa, kertoo Keravan nuorisotoimenjohtaja *Jari Päckilä*.

Lasten ja nuorten kanssa työskenteleviä, tähän tutkimukseen osallistuneita toimialoja ovat:

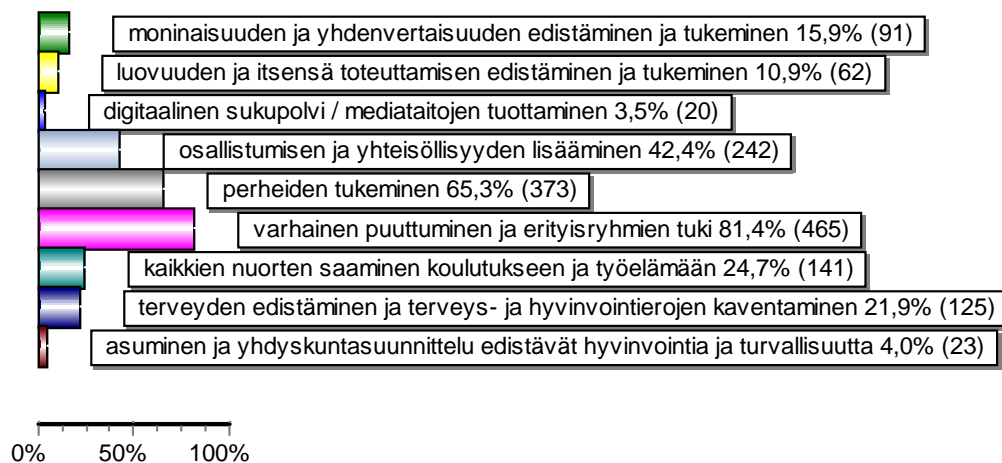
- nuorisopalvelut
- liikunta- ja vapaa-aikapalvelut
- perusopetuspalvelut
- ammatillisen koulutuksen palvelut
- lukiopalvelut
- sosiaali- ja perhepalvelut
- päivähoidon ja esiopetus
- terveyspalvelut ja päihdehuolto
- kulttuuripalvelut
- työvoimahallinto ja työllistämispalvelut
- työpaja- tai projektitoiminta
- yhdistys- ja järjestötoiminta
- turvallisuus
- poikkihallinnollinen tai monialainen työ

Kuva 1. Tutkimukseen osallistuneet toimialat.

Kuva 2. Kuinka hyvin tunnet Lapsi- ja nuorisopolitiikan valtakunnallisen kehittämisohjelman 2007–2011?

Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmaa ei tunneta riittävästi kyselyyn osallistuneilla toimialoilla (kuva 2). Vain vajaa kaksi prosenttia vastaajista tuntee ohjelman tarkasti. Jopa 24 prosenttia ei tunne sitä lainkaan tai ei ole edes kuullut siitä.

Kuva 3. Mitkä seuraavista lapsi- ja nuorisopoliittisen kehittämisohjelman 2007–2011 osa-alueista ovat keskeisimpiä oman työsi kannalta?

Ohjelman lähtökohtana on kunnan eri yksiköiden vastuun ottaminen lapsesta ja nuoresta tämän elämän eri vaiheissa. Tutkimuksessa saadut vastaukset osoittavat hyvin, mitkä asiat ovat kaikilla toimialoilla keskeisimpiä kehittämisohjelmassa (kuva 3). Tärkeimmäksi nousi varhainen puuttuminen ja erityisryhmien tuki. Myös perheiden tukeminen sekä yhteisöllisyyden lisääminen nousivat tärkeiksi tavoitteiksi. Sen sijaan jotkin teemat nousivat esille vain rajatuilla aloilla. Esimerkiksi mediataitojen tuottaminen sekä luovuuden tukeminen olivat muista poikkeavasti tärkeitä perusopetuspalveluille.

Omaa toimialaa kohtaan ollaan kriittisiä

Tutkimuksessa tarkasteltiin lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta tärkeimpiä tekijöitä Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmasta nostettujen teemojen piirissä (kuva 4). Lisäksi vastaajia pyydettiin arvioimaan toimialakohtaisia tekijöitä.

Tärkeimmiksi koetut tekijät nousivat esiin toimialojen sisältä. Vastaajien mielestä on erityisen tärkeää, että oma toimiala tukee lasten, nuorten sekä perheiden hyvinvointia. Lisäksi tarpeiden tunnistaminen ja niihin reagoiminen tulisi tapahtua nopeasti. Varhaisen asioihin puuttumisen aihepiirissä puolestaan koettiin yhtä tärkeäksi edellisten kanssa turvallinen kasvuympäristö perheissä.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilasta on vastaajien mukaan vielä matkaa haluttuihin tavoitteisiin. Tässä yksiköt olivat kaikkein kriittisimpiä omaa toimintaansa kohtaan. Eniten parannettavaa olisi nopeassa tarpeisiin reagoinnissa, palveluiden vastaamisessa oikeisiin tarpeisiin sekä palvelutarpeiden varhaisessa tunnistamisessa. Kehittämisohjelman teemoista yhteisöllisyys sai kriittisimmän arvion. Varhaisen puuttumisen ja erityisryhmien tuen osalta turvallisen kasvuympäristön takaamisessa on eniten parannettavaa.

Toiminnan kehittämisen halua löytyy

Suurin osa vastaajista ilmoitti, että lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittäminen on koko henkilöstölle yhteinen tärkeä arvo ja prioriteetti omalla toimialalla. Lisäksi 90 prosenttia vastaajista arvioi kunnan laajemmat lasten ja nuorten hyvinvointia tukevat tavoitteet jonkin verran tai erittäin paljon omaa työtänsä ohjaavien tavoitteiden kanssa yhtenäisiksi. Myös muiden toimialojen tavoitteiden katsotaan tähtäävän samoihin asioihin.

Vastaajista 68 prosenttia kokee, että omalla toimialalla on kohtuulliset mahdollisuudet toteuttaa käytännössä yhteisiä lasten ja nuorten hyvinvointia tukevia ja edistäviä tavoitteita. Hyviksi vaikuttamismahdollisuudet kokee 15 prosenttia ja huonoiksi toiset 15 prosenttia vastaajista. Yhteiset tavoitteet ja vaikuttamismahdollisuudet ovat siis olemassa, mutta tavoitteet ovat liian yleisiä ja sellaisenaan niissä onnistumista on vaikea mitata. Lisäksi vaikuttamismahdollisuus toimialan sisällä ei riitä korjaamaan tilannetta. Tähän yhtälöön lääkkeiksi Päckilä mainitsee juuri tehdyn, Lapsi- ja nuorisopolitiikan nykytilatutkimuksen, sekä lisääntyvän yhteistyön kuntien ja toimialojen välillä.

Jari Päckilä
nuorisotoimenjohtaja
Keravan kaupunki
Puh. 040 318 4175

Mikko Kesä
tutkimusjohtaja
Innolink Research Oy
Puh. 0400 203 494.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämisohjelmasta nostettiin tarkasteluun seuraavat teemat:

- *Moninaisuus ja yhdenvertaisuus*
- *Luovuuden Suomi*
- *Digitaalinen sukupolvi*
- *Laaja osallistuminen ja yhteisöllisyys*
- *Perheiden tukeminen*
- *Varhainen puuttuminen ja erityisryhmien tuki*
- *Kaikkien lasten ja nuorten saaminen koulutukseen ja työelämään*
- *Terveystien edistäminen sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen*
- *Asuminen ja yhdyskuntasuunnittelu*

Kuva 4. Tutkimuksessa lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämisohjelmasta tarkasteluun nostetut teemat.